

GRUNDLAG FOR DEN BEREGNEDE SMÅGRISENOTERING – JUNI 2017

NOTAT NR. 1718

Den beregnede Smågrisenotering beregnes ud fra det bedst mulige skøn over indtægter og udgifter for henholdsvis smågrise- og slagtesvineproducenten.

INSTITUTION: SEGES SVINEPRODUKTION

FORFATTER: **FINN K. UDESEN**

UDGIVET: 19. JUNI 2017

Dyregruppe: Smågrise og Slagtesvin

Fagområde: Produktionsøkonomi

Sammendrag

Den beregnede Smågrisenotering beregnes ud fra det bedst mulige skøn over indtægter og udgifter for en konventionel smågrise- og slagtesvineproduktion. Indtægterne kommer ved salg af slagtesvin og søer, baseret på Danish Crowns notering, som reguleres for forskellige fradrag og tillæg, samt efterbetaling. Smågriseprisen er dermed baseret på den gennemsnitlige afregnede pris for almindelige slagtesvin. Omkostningerne består af stykomkostninger samt kontante kapacitets- og finansieringsomkostninger. Ud fra de samlede indtægter og udgifter kommer der et resultat på bundlinjen, som fordeles mellem smågrise- og slagtesvineproducenten. Det er forholdet mellem de finansielle omkostninger ved at producere henholdsvis en smågris og et slagtesvin, der anvendes til at fordele under- og overskud mellem smågrise- og slagtesvineproducenten.

Formålet er at sikre samme afkast af den investerede kapital i produktionsapparatet for smågrise- og slagtesvineproducenten.

Den beregnede Smågrisenotering beregnes ud fra Danish Crowns gennemsnitlige afregningspris for almindelige slagtesvin. Alle former for specialproduktioner holdes udenfor afregningsprisen. Afregningsprisen korrigeres løbende ud fra den seneste offentliggjorte slagtesvinenotering fra Danish

Crown. Hvis slagtesvinenoteringen suspenderes, offentliggøres Den beregnede Smågrisenotering uændret ugentligt, indtil en ny slagtesvinenotering foreligger. Den beregnede Smågrisenotering er en beregnet gennemsnitlig pris for alle smågrise, det vil sige inklusive de grise, som måtte have fejl, der medfører en mindre værdi.

Kontrakter, der indgås mellem køber og sælger, bør omfatte:

Alle smågrisenoteringer, der offentliggøres på SEGES Svineproduktions hjemmeside (www.svineproduktion.dk), skal betragtes som vejledende priser. Der er en række forhold som køber og sælger selv skal forholde sig til, når afregningsgrundlaget for smågriseprisen skal fastlægges, herunder hvilken eller hvilke noteringer grisene afregnes efter, samt hvilket grundlag et kvalitetstillæg eller fradrag til prisen beregnes ud fra.

Ligeledes skal parterne selv forholde sig til prisen på ukurante grise, som fx halvørner, grise med brok, grise med farvede aftegn, samt grise der i størrelse afviger fra det aftalte. Grise med brok, som dør eller kasseres, indgår i produktionsresultatet og dermed i smågriseprisen. Grise med brok, der leveres og afregnes på normal vis, er der ikke noget tab på.

Det bør ligeledes være aftalt, hvordan køber og sælger skal forholde sig i tilfælde af, at der er fundet tabsvoldende sygdomme i købers eller sælgers besætning, herunder handlingsplaner til kontrol af sygdommen.

Reguleringer til Den beregnede Notering

Den beregnede smågrisenotering for smågrise kan ses på SEGES Svineproduktions hjemmesiden (www.svineproduktion.dk).

Baggrund

Beregning af smågrisenoteringen foretages hver uge og offentliggøres hver torsdag kl. 14:00. De samlede omkostninger ved at producere et svin og fordelingen mellem smågrisen og slagtesvinet anvendes til at beregne smågriseprisen. Det gøres ved at beregne omkostningen til at producere en smågris og tillægge eller fradrage en procentandel af fortjenesten eller tabet på slagtesvinet. Fordelingen af tab og fortjeneste foretages ud fra investeringens størrelse til henholdsvis at producere en smågris og et slagtesvin.

Mindst en gang årligt tages samtlige forudsætninger op til ny vurdering for at blive tilpasset den løbende udvikling. Ændringer i noteringen, efterbetaling, foderpriser og produktionsafgifter indgår dog i beregningen på det tidspunkt, de måtte fremkomme.

Produktionsresultater

Produktionsresultaterne er fra effektivitetskontrollen, hvor data indsamles en gang årligt og dækker et helt kalenderår. Resultaterne, der ses i tabel 1, er vejlet gennemsnit.

Tabel 1. Produktionsresultater

Periode	2015	2016
Sohold:		
Antal besætninger	459	570
Antal søer pr. besætning	742	767
1. lægskuld, %	23,8	22,8
Levendefødte pr. kuld	16,0	16,4
Fravænnede pr. årssø	31,8	32,5
Sofoder pr. årssø*	1.469*	1.464*
Fravænningsvægt, kg	6,7	6,5
Pattegriseføder per gris i farestald, FEsv		1,0
Sofoder korr. Til 7 kg ved fravæning		1.509
Smågrise:		
Ud vægt, kg	30	30
FEsv pr. kg tilvækst	1,87**	1,87**
Døde grise, %	3,1	3,2
Daglig tilvækst, g	444	446
Slagtesvin:		
Antal besætninger	480	693
Producerede pr. besætning	8.079	7.787
Slagtevægt, kg	84,4	85,0
Vægt ved indsættelse, kg	30,0	30,0
FEsv pr. kg tilvækst 30 kg til 111,35 kg (85 kg slagtevægt)	2,79***	2,79**
Daglig tilvækst, g	934	952
Døde og kasserede, %	3,4	3,2

*) Inkl. foder til sopolte

**) Korrigeret til 30 kg ved afgang, marginal foderforbrug 2,4 FEsv pr. kg tilvækst

***) Korrigeret til 30 kg ved indsættelse, marginal foderforbrug 2,4 FEsv pr. kg tilvækst (25-35 kg)

Smågrisenoteringerne

De beregnede smågrisenoteringer er vejledende. Hvis man ønsker at korrigere noteringen lokalt eller mellem to parter, fx fordi afregningsprisen inkl. efterbetaling er forskellig mellem Danish Crown og Tican, gøres det ved at korrigere smågriseprisen med 4,30 kr. pr. 10 øre i afvigelse i afregningsprisen pr. 30 kg's gris, og med 2,90 kr. pr. 10 øre i afvigelse i afregningsprisen pr. 7 kg's gris.

Nedenstående noteringer og slagtevægte indgår i Den beregnede Smågrisenotering:

Danish Crowns basisnotering for slagtesvin inkl. efterbetaling, korrigeret for kødprocent, fradrag for overvægtige og undervægtige grise, mængderabat, tidlig afhentning, læssebidrag samt fradrag for sygdomme. Efterbetalingen reguleres en gang årlig i uge 51.

Brokgrise udgør cirka 1 % leveret til slagteriet, derudover dør/aflives der et antal. Disse indgår i produktionsresultat som døde grise.

Der korrigeres ikke for tillæg ved fremrykning af grise, som det fx sker ved jul og påske i den aktuelle uge. Tillæggenes bidrag til afregningsprisen er indregnet i afregningsprisen.

Slagtesøer og gylte, notering for slagtevægt over 129,9 kg inkl. efterbetaling.

Slagtepolte, afregnes som slagtesvin, inkl. efterbetaling for slagtesvin.

	Slagtevægte:
Slagtesvin, gennemsnitlig slagtevægt	85,00 kg
Søer og gylte	190,0 kg
Polte	85,0 kg
Orner	190,0 kg

Afregningspris

For regnskabsåret 2015/16 udbetalte Danish Crown 100 øre pr. kg i efterbetaling, heraf blev der indsat 15 øre pr. kg på personlige konti, som har en værdi af 13 øre, når de udbetales otte år senere.

Når den enkelte producent har indbetalt i otte år, udbetales de penge, der blev indsat otte år tidligere. Til gengæld indbetales der 15 øre pr. kg for det aktuelle år. Nutidsværdien af efterbetalingen indregnes i afregningsprisen med 98 øre.

Noteringen korrigeres endvidere for vægt- og kødprocent, indtransport, sygdomme samt markedstillæg. Netto reguleres noteringen med minus 23 øre, således at afregningsprisen fx ved en notering på 10 kr. bliver 10,00 kr. minus 23 øre plus 98 øre i alt 10,75 kr. inkl. efterbetaling.

Beløb, der indsættes på ansvarlige andelshaverkonti, indgår ikke i afregningsprisen, som ligger til grund for smågriseprisen. Beløb, der indsættes på en PA-konti, er fastfrosset indtil medlemsskabet af Danish Crown ophører. Ved medlemsophør opgøres kontoen og pengene kan blive udbetalt med en 1/10 del over de efterfølgende 10 år. Forudsætningen er, at der er et tilsvarende overskud, der indsættes på andre PA-konti, idet Danish Crowns egenkapital ikke må påvirkes negativt som følge af udbetalinger. Der kan ikke beregnes nogen nutidsværdi. Beløbet udgør mellem 0-8 kr. pr slagtesvin.

Foderpriser

Der indhentes kontraktpriser i månederne august, januar og maj fra seks foderstoffirmaer, fordelt over hele landet. Prisniveauet er baseret på levering af hele træk (27-30 tons) pr. gang. Herudover indhentes hver uge råvarepriser til beregning af en gennemsnitlig dagspris. Prisen, der anvendes i Den beregnede Smågrisenotering, er et gennemsnit af kontraktprisen og dagspriserne på månedsbasis. Priserne sammenlignes løbende med de fakturerede priser, samt foderpriser i DB-tjek.

Diverse styk- og kapacitetsomkostninger

Omkostningerne er afstemt med de omkostninger, der findes i Business tjek, DB-tjek og driftsgrenseregnskaber. Transportomkostningerne gælder kun for transporter under otte timer og er beregnet på følgende måde: lukket SPF-bil med 500 grise, 5,5 time pr. transport til 1.125 kr. pr. time samt åben bil med 700 grise og 6,5 timer pr. transport til 920 kr. pr. time. Der regnes med, at 1/3 del af grisene transporteres i lukkede biler. Omkostningen til at transportere 7 kg's grise er beregnet til at udgøre 2/3 del af prisen for 30 kg's grise.

Gældende fra og med uge:	26/2016	26/2017
Timeløn fra DB tjek +2 %	169 kr.	172 kr.
kW-timer pr. årsso (indtil fravæning)	320 kW	320 kw
kW-timer pr. smågris	12 kW	12 kw
kW-timer pr. slagtesvin	14 kW	14 kw
Energi, pr. kW-time*)	0,75 kr.	0,70 kr.
Transport pr. smågris – griseringe	9,50 kr.	9,80 kr.
Transport af 7 kg's grise – griseringe	6,30 kr.	6,50 kr.
Transport pr. sopolt, ved 75 polte pr. transport	90 kr.	90 kr.
Produktionsafgift slagtesvin fra 1. november 2016	4,65 kr.	4,85 kr.
Produktionsafgift søer	8,70 kr.	9,60 kr.
Rådgivning/dyrlæge 60 kr., medicin 180 kr., vaccine 220 kr. pr. årsso indtil fravæning	457 kr.	460 kr.
Rådgivning/dyrlæge 1 kr., medicin 3 kr., vaccine 3,5 kr. pr. smågris til 30 kg	7,00 kr.	7,50 kr.
Rådgivning/dyrlæge 2,00 kr., medicin 2,50 kr., vaccine 2,00 kr. pr. slagtesvin	6,00 kr.	6,50 kr.
Udbringning af gylle pr. ton, netto (20 kr.-10 kr.)	10 kr.	10 kr.
KS udgifter 34,70 kr. pr. sædportion inkl. genafgift 9 kr. levering/gebyrer, kateter x 5 sædportioner per årsso inkl. polte	165 kr.	174 kr.
Diverse udgifter pr. so DAKA 50 kr., andet 214 kr.	264 kr.	264 kr.
Diverse udgifter pr. smågris (beskæftigelsesmateriale 1,0 kr., DAKA 0,5 kr., andet 1,70 kr.)	3,20 kr.	3,20
Diverse udgifter pr. slagtesvin (beskæftigelsesmateriale 2 kr., DAKA 2,5 kr., andet 2,4 kr.)	6,90 kr.	6,90

*) Gennemsnit af 75 % mindre virksomhed og 25 % større virksomhed

Bygninger

Byggepriser	Fra og med uge 26/2016	Fra og med uge 26/2017
Sostalde, pr. so indtil fravæning – ESF/ Ædeboks.	17.700 kr.	19.000 kr.
Smågrisestalde, pr. stiplads til 30 kg	1.750 kr.	1.780kr.
Slagtesvinestalde, pr. stiplads fra 30 kg	3.350 kr.	3.400 kr.
Afskrivningsperiode, bygninger	25 år	25 år
Afskrivningsperiode, inventar	12,5 år	12,5 år
Råbygningers andel af totalinvesteringen, sohold	67 %	67 %
Gulve og inventars andel af totalinvesteringen, sohold	33 %	33 %
Råbygningers andel af totalinvesteringen, slagtesvin	72 %	72 %
Gulve og inventars andel af totalinvesteringen, slagtesvin	28 %	28 %
Gennemsnitlig rente***)	3,8 %	3,8 %
Vedligehold pr. so indtil fravæning, årlig**)	188 kr.	203 kr.
Vedligehold pr. smågrisestiplads, fravæning til 30 kg, årlig**)	18 kr.	19 kr.
Vedligehold pr. slagtesvinestiplads**)	33 kr.	34 kr.
BAT-søer, kr. pr. årssø	50 kr.	50 kr.
BAT-smågrise, kr. pr. smågrise	1,3 kr.	1,3 kr.
BAT-slagtesvin, kr. pr. slagtesvin	8,0 kr.	8,0 kr.

*) Antal ammesøer er beregnet ud fra at søerne fravænner 12,2 grise per fravæning, svarende til at der kuldudjævnes til 13,5 grise per so. Fravæningsalderen er 26 dage for at opnå en fravæningsvægt på 7 kg.

***) 0,6 % af nypris på råbygning og 2 % på inventar

****) Renten er en sammenvejning af tre forskellige lånetyper, realkredit fast rente 20 %, Flex 60 % KK 20 %.

Investering og arbejdsforbrug

Ved fastlæggelse af investering og arbejdsforbrug tages der udgangspunkt i en smågrise- og slagtesvinebesætning på 500 dyreenheder. Det medfører, at sobesætningen er på 1.250 søer med salg af 30 kg's grise, og slagtesvinebesætningen har 4.400 stipladser og en årlig produktion på 17.600 slagtesvin. Der er ikke indregnet omkostninger til miljøteknologi. Miljøomkostningerne er medtaget som særskilte BAT-omkostninger svarende til Miljø- og Fødevareministeriets fastlagte BAT-omkostninger. I løbeafdelingen er der fikserede søer i løbebokse, og søerne er opstaldet i bokse de fire første uger efter løbning. I resten af drægtighedsperioden er søerne opstaldet i dynamiske grupper og fodres individuelt med elektronisk sofodring, henholdsvis en ædeboks pr. so. Der anvendes en gennemsnitspris for de to systemer, som forventes at være lige udbredt på landsplan. I farestalden er der kassestier på 1,7 × 2,7 m, med 1,2 m spaltegulv. Smågrisestaldene er med to-klimasystem, 2/3 del fast gulv og tørfodring. Der opstaldes tre kuld pr. sti. I slagtesvinestalden er der 1/3 del drænet gulv og tørfodring. Både smågrise- og slagtesvinestalde er sektionerede. Priserne er inkl. gyllekumme og foderlade til opbevaring af indkøbt foder og udleveringsrum med rampe. Priserne er uden byggemodning af grunden (jord- og kloakarbejde), og der er ikke indregnet halmlade. Byggesagsomkostninger og miljøtilladelser er ikke medregnet i priserne.

Den samlede byggepris for et anlæg til søer med smågrise op til 30 kg er kr. 28.900 pr. so, inkl. foder- og gylleopbevaring, forrum mv., men ekskl. jordarbejde, miljøsags- og byggesagsomkostninger, som udgør 1.500-3.500 kr. pr. soplads, og 200-400 kr. pr. slagtesvinestiplads.

Gyllehåndteringsomkostninger

Der produceres 5,25 (5) ton gylle pr. so (22,6 ton pr. DE), 0,11 ton pr. smågris (22 ton pr. DE) og 0,49 ton pr. slagtesvin (17,7 ton pr. DE). Kilde: Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet/Aarhus Universitet Foulum, Rapport 2001. Omkostninger til udbringning af gyllen belaster økonomien i svineproduktionen. 50 % af gyllen anvendes på egen jord, og der indregnes en værdi på 10 kr. pr. m² af denne gylle. Udbringningsomkostningerne, inkl. transport udgør 20 kr. pr. ton gylle. Der modregnes i gennemsnit en værdi på 10 kr. pr. ton gylle, således at nettoomkostningen ved gyllehåndtering er 10 kr. pr. ton. Det forudsættes, at 50 % af gyllen afsættes via gylleaftaler.

Arbejdsforbrug

I arbejdsforbruget indgår alle normale arbejdsoperationer inkl. driftsledelse.

Arbejdsforbruget er fastsat til:

- 8,2 timer pr. årso indtil fravæning
- 5,0 minutter (0,083 time pr. smågris) eller 2,7 timer pr. årso fra fravæning til 30 kg
- 10,0 minutter (0,167 time pr. slagtesvin).

Arbejdslønnen er baseret på tidsforbrug og lønniveauet fra DB-tjek.

Poltepriser

Der indkøbes polte til grundpris, der løbende reguleres med slagtesvinenoteringen. Grundprisen tillægges et sundhedstillæg på 200 kr., Glæsser vaccination til 35 kr. samt genafgift på 124 kr.

Kg-regulering

Tillæggene beregnes ud fra det princip, at DB pr. standard stiplads årligt skal være ens ved forskellige indgangsvægte. En fravænnet gris, der vejer 9 kg, er seks dage kortere tid i smågrisealden end en fravænnet gris på 7 kg. En 7 kg's gris skal også starte på en dyrere smågriseblanding end en gris på 9 kg. Tilsvarende er grise fravænnet ved 5 kg en uge længere i fravænningsstalden og de skal starte på en særlig god startfoderblanding. Fradraget til basisprisen ved 7 kg for grise, der vejer 5-7 kg, angives som et tillæg til 7-9 kg vægtreguleringen.

UK-tillæg

Ændringerne i UK-tillægget varsles cirka tre måneder, før de træder i kraft. For at opnå UK-tillæg kræves det, at søerne går løse i alle staldafsnit i hele gold- og drægtighedsperioden, indtil de flyttes til

faresalden. Endvidere skal slagtevægten være indenfor basisvægtintervallet på 70-87,9 kg og kødprocenten skal være ≥ 58 %. Fejl ved grisene, fx sorte pletter, halvørner og grise med ikke-læsbare tatoveringer, opnår heller ikke tillæg. Det forudsættes, at 2 % af grisene ikke får tillæg på grund af en eller flere af disse årsager.

Godkendelsesprocenten afhænger derudover af den gennemsnitlige slagtevægt og kødprocent, som det ses af tabellen.

Godkendelsesprocent for UK-slagtesvin

Kødprocent	Gns. Slagtevægt 85 kg
62	88
61	82
60	73
59	60

Ud fra ovenstående tabel kan slagtesvineproducenten selv sammenligne sin afregning og konstatere, om godkendelsesprocenten er på et tilfredsstillende niveau. For en gennemsnitsbesætning med en slagtevægt på 85 kg, udbetales der cirka 80 % af tillægget. Med et tillæg på 30 øre er den gennemsnitlige udbetaling 20,40 kr. pr. slagtesvin.

UK-tillægget på smågrisene fremkommer ved at dele det udbetalte beløb på 20,40 kr. mellem slagtesvine- og smågriseproducenten ud fra de krav, der er til henholdsvis smågrise- og slagtesvineproducenten.

Krav til UK-producenterne

Stort set alle meromkostningerne ved UK-produktion er forbundet med kravet om løsgående søer i løbestalden og de første fire uger af drægtighedsperioden, samt krav om at der ikke må anvendes animalsk fedt.

Produktionsparametre	Traditionel svineproduktion	Øgede velfærdskrav	Produktionsmæssig konsekvens	Ekstra omk. kr./gris
Gold søer i løbeafdelingen	Opstaldning i boks	Løsgående + strøelse	±0,5 gris pr. årssø	4
Drægtige søer	Løsgående fra minimum 4 uger efter løbning	Løsgående i hele gold- og drægtighedsperioden	Øget arbejde 0,3 time/årssø, 60 kg halm pr. årssø	2 1
Gold søer i løbeafdelingen	Opstaldning i løbeboks	Løsgående	Øget investering pr. årssø 800 kr.	3
Drægtige søer	Opstaldning i boks	Løsgående ESF eller ædeboks		
Sohold:				
Vegetabilsk fedt, søer og smågrise				1
UK-kontrol				1
Slagtesvin:				
Slagtesvin	Danish Crown basisafregningssystem	Tillæg hvis: Vægt er i basisinterval og kød >58 %	Begrænsninger i leveringsstrategi*)	6
Vegetabilsk fedt				2
UK-kontrol				1
Samlede ekstra omkostninger ved at producere UK-grise				22

*) UK-leverandører kan ikke vælge afregningssystem og har typisk en slagtevægt, der er et kg lavere end traditionel slagtesvineproduktion

Samlede omkostninger ved UK-produktion er 22,00 kr. pr. slagtesvin fordelt med 59 % til 30 kg smågrisen og 41 % til slagtesvineproducenten. Hvis UK-tillægget er 30 øre pr. kg, svarer det til, at der udbetales $30 \times 0,8 \times 85 \text{ kg} = 20,40 \text{ kr.}$ X 59 %, hvilket bliver 12,04 kr. i UK-tillæg til Den beregnede Smågrisenotering. For en 8 kg's gris er tillægget sat til at være 1 kr. lavere pr. gris. De aktuelle UK-tillæg fremgår af SEGES Svineproduktions hjemmeside (www.svineproduktion.dk).

0-punktspris og 0-punkts DB med det aktuelle grundlag og de aktuelle foderpriser i uge 25, 2017

Produktion	30 kg gris	Slagtesvin	Integreret
0-punktsprisen	367	890	10,47
DB pr. gris	159	132	296
Kapacitetsomkostninger, kr. pr. gris	90	62	155
Kapital omkostninger pr. kr. pr. gris	69	70	141
Fordelingsnøgle, %	49,77	50,23	-

Udvalget for Den beregnede Smågrisenotering

Smågrisesælgere

Hans Chr. Tylvad, Skårupvej 8 6900 Skjern, tlf.: 9736 2424 / 4079 2424, mail: hc.tylvad@gmail.com

Henrik Nielsen, Nr. Snedevej 40, 8700 Horsens, tlf.: 7565 4925 / 2421 5301, mail: hn@vintengaard.dk

Smågrisekøbere

Henrik Kildegaard, Volstrupvej 5, 5750 Ringe, tlf.: 6262 1833 / 2992 3787, mail: hkildegaard@hotmail.dk

Hans Christian Gæmelke, Kronborgvej 2 6600 Vejen tlf.: 7555 7819 / 2226 4290 mail HC@Gaemelke.dk

Teknikere

Mogens Bækgaard, Midtjysk Svinerådgivning, tlf.: 9615 3021, mobil: 4088 4890, mail: mgb@midtsvin.dk

Vagner Bøge, Danish Crown, mail: vab@danishcrown.dk

Nicolaj Nørgaard, Landsforeningen, mail: nin@danskesvineproducenter.dk

Finn K. Udesen, SEGES Svineproduktion, tlf.: 3339 4438 / 2086 2869, mail: fu@seges.dk

Sekretær: Martin Andersson, SEGES Svineproduktion, tlf.: 3339 4323 / 4076 4426, mail: mea@seges.dk

Tlf.: 33 39 45 00

svineproduktion@seges.dk

Ophavsretten tilhører SEGES. Informationerne fra denne hjemmeside må anvendes i anden sammenhæng med kildeangivelse.

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov.

SEGES er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende de indlagte informationer.